

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

ISSN 0857-037X ปีที่ 38 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2564)

เจ้าของ: ศูนย์วิจัยภาษาและวรรณคดีไทย ภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อ: วารสารภาษาและวรรณคดีไทย
ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท วังใหม่ ปทุมวัน กทม. 10330
โทรศัพท์: 0-2218-4687
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/THlanglit>
Email: thlanglitjournal@gmail.com

Journal of Thai Language and Literature

ISSN 0857-037X Volume 38 Number 2 (July – December 2021)

Publisher: Research Center for Thai Language and Literature,
Department of Thai, Faculty of Arts,
Chulalongkorn University

Editorial Office: Journal of Thai Language and Literature
Department of Thai, Faculty of Arts,
Chulalongkorn University
Phyathai Road, Wangmai, Pathumwan,
Bangkok 10330, THAILAND
Telephone: 0-2218-4687
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/THlanglit>
Email: thlanglitjournal@gmail.com

บรรณาธิการ:

รองศาสตราจารย์ ดร. ธาณิรัตน์ จัตุหะศรี

บรรณาธิการภาษาอังกฤษ:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คารินา โชติรวี

คณะบรรณาธิการ:

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ปราณี กุลละวณิชย์	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. ประคอง นิมมานเหมินท์	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต	สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
Professor Dr. Peter Skilling	Fragile Palm Leaves Foundation
Professor Dr. Justin McDaniel	University of Pennsylvania
รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐพร พานโพธิ์ทอง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. ประมินท์ จารูวร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. วริษา ไอสถานนท์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาวิตรี คทวนิช	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิลักษณ์ เกษมผลกุล	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารีญา หุตินทะ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์ ดร. ไกล่รุ่ง อามระดิษ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฝ่ายจัดการวารสาร:

วราพร พวงจันทร์หอม

Editor in chief:

Assoc. Prof. Thaneerat Jatuthasri, Ph.D.

Language Editor:

Asst. Prof. Carina Chotirawe, Ph.D.

Editorial Board:

Prof. Emeritus Pranee Kullavanijaya, Ph.D.	National Research Council of Thailand
Adjunct Prof. Prakong Nimmanahaeminda, Ph.D.	Office of the Royal Society
Prof. Emeritus Cholada Ruengruglikit, Ph.D.	Office of the Royal Society
Prof. Peter Skilling, Ph.D.	Fragile Palm Leaves Foundation
Prof. Justin McDaniel, Ph.D.	University of Pennsylvania
Assoc. Prof. Natthaporn Panpothong, Ph.D.	Chulalongkorn University
Assoc. Prof. Poramin Jaruworn, Ph.D.	Chulalongkorn University
Assoc. Prof. Varisa Ostananda, Ph.D.	Thammasat University
Asst. Prof. Savitri Gadavanij, Ph.D.	National Institute of Development Administration
Asst. Prof. Aphilak Kasempholkoon, Ph.D.	Mahidol University
Asst. Prof. Areeya Hutinta, Ph.D.	Silpakorn University
Klairung Amratisha, Ph.D.	Chulalongkorn University

Journal Administrator:

Waraporn Puangjunhaum

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย เป็นวารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ของศูนย์วิจัยภาษาและวรรณคดีไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออกตีพิมพ์เผยแพร่มาตั้งแต่ พ.ศ. 2526 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านภาษาไทย วรรณคดีไทย วรรณกรรมไทย คติชนวิทยา รวมทั้งศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาษาศาสตร์ มานุษยวิทยา การเรียนการสอนภาษาไทย และภาษาต่างประเทศที่สัมพันธ์กับภาษาไทย

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย เป็นวารสารราย 6 เดือน เผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน และ ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม) กองบรรณาธิการวารสารภาษาและวรรณคดีไทย ยินดีรับพิจารณาต้นฉบับผลงานวิชาการในศาสตร์สาขาดังกล่าวข้างต้น ที่เป็นบทความวิจัย บทความวิชาการที่ไม่ใช่งานวิจัย บทความปริทัศน์ และบทปริทัศน์หนังสือ ซึ่งเขียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ผลงานที่ส่งมาให้วารสารพิจารณาตีพิมพ์ต้องไม่เคยพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการฉบับใดมาก่อน และต้องไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น

บทความที่ส่งมาให้วารสารพิจารณาตีพิมพ์ จะได้รับการกลั่นกรองคุณภาพแบบไม่เปิดเผยตัวตนสองทาง (double-blind peer review) โดยผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 คน ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้นหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ผลการพิจารณาจากกองบรรณาธิการถือเป็นที่สุด

ผู้สนใจส่งบทความ โปรดส่งต้นฉบับบทความตามช่องทางและรูปแบบที่กำหนดไว้ในข้อแนะนำการส่งบทความ ซึ่งดูรายละเอียดได้ที่ท้ายเล่มวารสาร หรือเว็บไซต์ของวารสาร <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/THlanglit>

เนื้อหาและข้อคิดเห็นในบทความเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน ไม่ถือเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการและคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบทความเป็นของผู้เขียนและของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตจากผู้เขียนและกองบรรณาธิการวารสารภาษาและวรรณคดีไทยเป็นลายลักษณ์อักษร

Journal of Thai Language and Literature

Encompassing a wide range of academic disciplines in the humanities, *Journal of Thai Language and Literature* is a peer-reviewed academic journal published by the Research Center for Thai Language and Literature, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. Issued regularly since 1983, the journal aims to promote high quality scholarship on Thai language, Thai literature, folklore and other related areas such as linguistics, anthropology, Thai language learning and teaching, and foreign languages in relation to Thai through the publication of research articles, non-research academic articles, review articles and book reviews.

Published twice a year in June and December, the *Journal of Thai Language and Literature* welcomes the submission of articles based on original research from all relevant disciplines indicated above either in Thai or English. The submitted manuscripts must not have been published in any other academic journals, or be under the consideration of any other academic journals or publication.

Each submitted manuscript will receive a double-blind peer review, refereeing by at least two anonymous referees in the related fields. The decision of the Editorial Board is final.

To submit your manuscript to this journal, kindly follow the guidelines indicated in the journal or the journal's website – <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/THLanglit>.

Articles and reviews in *Journal of Thai Language and Literature* reflect the opinions of the contributor. The publisher holds no responsibility for any of the opinions expressed.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced without the written permission from the publisher.

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย

ISSN 0857-037X ปีที่ 38 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2564)

สารบัญ

บทบรรณาธิการ (1)

บทความวิจัย

ลายพระหัตถ์ในสมเด็จพระปิตุจฉาเจ้า สุขุมมาลมารศรี พระอัครราชเทวี:
การศึกษาในฐานะวรรณคดีคำสอน 1

จิรเมธ คุไพริน

กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการตอบการแสดงความเห็นแย้ง 56

ในสถานการณ์การสนทนาที่ต่างกันในประเทศไทย:

กรณีศึกษาคู่สนทนาที่มีสถานภาพเท่ากัน

สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์

ตอบอย่างไรเมื่อประชาชนคนไทยเห็นว่ารัฐบาล “การตดก”: 114

กลวิธีการกู่ภาพลักษณ์ในปริจเฉทการแถลงข่าวของศูนย์บริหาร

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)

ประไพพรรณ พังฉิม

ความเทียบเท่าในการแปลคำว่า *ເໝາະ* /*tiv*/ ‘ไป’ และ *ມາ* /*maɔk*/ ‘มา’ 151

ในภาษาเขมรเป็นภาษาไทย

กฤตกร สารกิจ

ไกล่รุ่ง อามระดิษ

คอลัมน์ประจำฉบับ

คำไทย-คำเทศ 199

อัสนี พูลรักษ์

Journal of Thai Language and Literature

ISSN 0857-037X Volume 38 Number 2 (July – December 2021)

Contents

Editor's Note (1)

Research articles

The Royal Letters of Queen Sukhumala Marasri The Queen Aunt: A Study of the Letters as Didactic Literature 1

Jiramet Kupairin

Linguistic Strategies Used for Responding 56

to Disagreement in Different Situations in Thai:

A Case Study of Interlocutors with Equal Status

Sittitam Ongwuttiwat

Answering Tactics in Situations when Thai People Detect that 114
the Government is “dropping its guard”: Image Restoration in
the Discourse of Announcements Made by the Center for
Covid-10 Situation Administration

Prapaipan Phingchim

Equivalence in Translating the Words *sɔ̌i/tiv/* ‘go’ 151

and *ɯn/mɔ̌ɔk/* ‘come’ in Khmer into Thai

Krittakorn Sarakit

Klairung Amratisha

Column

Thai Words–Foreign Words 199

Assanee Poolrak

บทบรรณาธิการ

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย ปีที่ 38 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2564) ของ ศูนย์วิจัยภาษาและวรรณคดีไทย นำเสนอบทความวิจัยด้านวรรณคดีไทย ภาษาไทย และภาษา เขมร รวม 4 บทความ รวมทั้งคอลัมน์ “คำไทย-คำเทศ” ซึ่งเป็นคอลัมน์ประจำเพื่อให้ความรู้เรื่อง คำศัพท์ในภาษาไทยที่สัมพันธ์กับภาษาต่างประเทศ

บทความวิจัยด้านวรรณคดีไทย ได้แก่ บทความเรื่อง “ลายพระหัตถ์ในสมเด็จพระ ปิตุจฉาเจ้า สุขุมมาลมารศรี พระอัครราชเทวี: การศึกษาในฐานะวรรณคดีคำสอน” ของจิรเมธ คุไพริน ซึ่งศึกษาเนื้อหาและคุณค่าของลายพระหัตถ์ในสมเด็จพระปิตุจฉาเจ้า สุขุมมาลมารศรี พระอัคร ราชเทวี ที่ทรงมีถึงสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ในฐานะวรรณคดีคำสอน

บทความวิจัยด้านภาษาไทยมี 2 บทความ ได้แก่ บทความเรื่อง “กลวิธีทางภาษาที่ใช้ ในการตอบการแสดงความเห็นแย้งในสถานการณ์การสนทนาที่ต่างกันในภาษาไทย: กรณีศึกษา คู่สนทนาที่มีสถานภาพเท่ากัน” ของสิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ ศึกษากลวิธีทางภาษาที่ผู้พูด ภาษาไทยใช้ในการตอบการแสดงความเห็นแย้งกรณีคู่สนทนาที่มีสถานภาพเท่ากันและพิจารณา ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการตอบการแสดงความเห็นแย้งกรณีคู่สนทนาที่มี สถานภาพเท่ากันกับปัจจัยเรื่องประเภทของสถานการณ์การสนทนา และอีกบทความหนึ่งคือ “ตอบอย่างไรเมื่อประชาชนคนไทยเห็นว่ารัฐบาล “การดตก”: กลวิธีการกู้ภาพลักษณ์ใน ปริงเขทการแถลงข่าวของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)” ของประไพพรรณ พิงฉิม ศึกษากลวิธีการตอบคำถามเพื่อกู้ภาพลักษณ์ใน ปริงเขทการแถลงข่าวของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) โดยใช้แนวคิดเรื่องการกู้ภาพลักษณ์เป็นกรอบในการวิเคราะห์

ส่วนบทความวิจัยด้านภาษาเขมรมี 1 บทความ ได้แก่ บทความเรื่อง “ความเทียบเท่า ในการแปลคำว่า *ទៅ/tiv/* ‘ไป’ และ *មក/mock/* ‘มา’ ในภาษาเขมรเป็นภาษาไทย” ของกฤตกร สารกิจ และไกลรุ่ง อามระดิษ ซึ่งศึกษาความเทียบเท่าในการแปลคำว่า *ទៅ/tiv/* ‘ไป’ และ *មក/mock/* ‘มา’ ในภาษาเขมรปัจจุบันเป็นภาษาไทยโดยเก็บข้อมูลจากนวนิยายภาษาเขมรจำนวน 2 เรื่อง

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย ขอขอบพระคุณฝ่ายวิจัย คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สนับสนุนการดำเนินงานของวารสารตลอดมา

วารสารภาษาและวรรณคดีไทย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านจะได้รับความรู้ที่เป็น
ประโยชน์ด้านภาษาและวรรณคดีไทย รวมทั้งความรู้เรื่องภาษาอื่นที่สัมพันธ์กับภาษาไทย ซึ่งจะ
ช่วยขยายองค์ความรู้ทางอักษรศาสตร์ให้กว้างขวางต่อไป

ธานีรัตน์ จิตุหะศรี

บรรณาธิการ